
KANINER SOM SÄLLSKAPSDJUR

Så säger djurskyddsreglerna

Länsstyrelserna

Innehåll

KANINERS BETEENDE - 3

SOCIAL KONTAKT - 3

FODER OCH VATTEN - 4

TÄNDERNA - 5

KLOKLIPPNING OCH PÄLSVÅRD - 6

UTRYMMEN FÖR KANINER - 6

INREDNING OCH SYSSELSÄTTNING - 8

RENGÖRING - 8

INOMHUS OCH UTOMHUS - 9

DAGSLJUS OCH BELYSNING - 9

UNGAR OCH AVEL - 9

TRANSPORT AV KANINER - 10

VETERINÄRVÅRD OCH ID-MÄRKNING - 11

Operationer och identitetsmärkning

Sjuka kaniner

Vaccination

TILLSTÅND FÖR VERKSAMHET MED KANINER - 11

LAGSTIFTNING - 11

VILL DU VETA MER? - 12

Alla djur ska hållas i en god miljö och skötas på ett sätt som gör att de mår bra. De ska även få möjlighet att utföra sina naturliga beteenden. Det finns en lägsta nivå, en miniminivå, för hur vi ska sköta våra djur, men det är alltid bra att göra det ännu bättre för dem. Det är du som är ansvarig för att dina djur mår bra.

Kaniners beteende

Kaniner är sociala djur som i det vilda bor i kolonier med många individer där de lever nära varandra och kommunicerar mycket. De är mest aktiva i gryning och skymning. De är bytesdjur och är ständigt på sin vakt, vilket innebär de lätt kan stressas i olika situationer. Därför är det viktigt att alltid hantera dem lugnt och varsamt.

Kaniner har ett starkt behov av att utföra vissa beteenden, till exempel att gräva, springa, hoppa, spana, bygga bo och gömma sig. De har även ett stort behov av att gnaga och de ägnar stor del av sin vakna tid till att leta efter mat.

Tänk utifrån kaninernas naturliga beteenden när du bygger och inreder deras hem så kommer de att trivas.

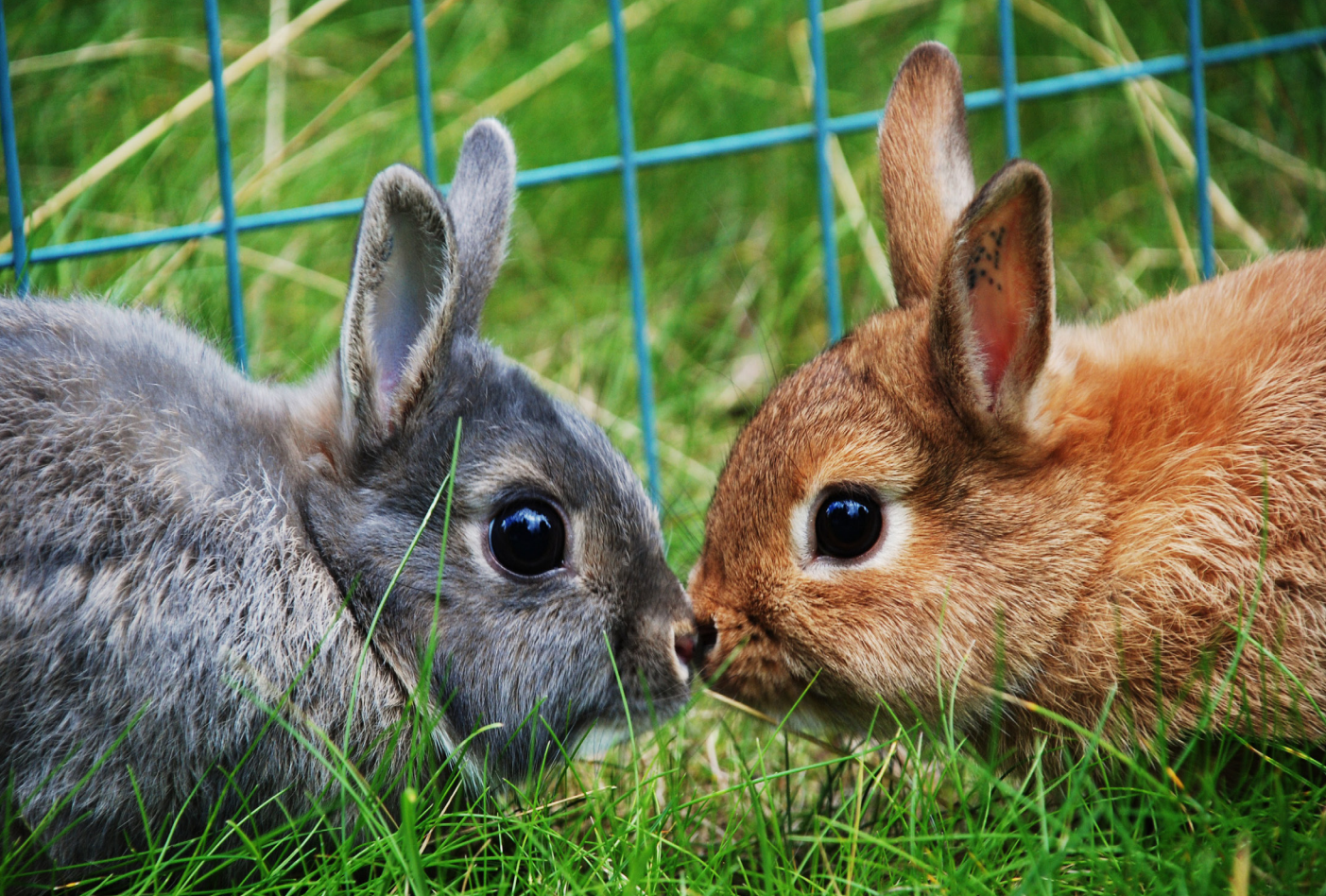
Social kontakt

Kaniner är sociala djur som behöver hållas i par eller i grupp för att må bra. Ensamma kaniner blir ofta mer passiva och kan utveckla onormala beteenden. Tänk på det när du skaffar kanin så att du köper två kaniner som är vana att hållas tillsammans.

Att föra ihop vuxna kaniner kan vara svårt eftersom kaniner försvarar sitt revir. Par och grupper ska därför helst sättas ihop av unga kaniner och hållas stabila. En grupp ska inte vara för stor och bör inte bestå av fler än 10 vuxna kaniner.

När du håller kaniner tillsammans är det bra med ett större utrymme med gömställen eller föremål som gör att de kan komma utom synhåll från varandra om de vill. Tänk även på att de ska kunna äta och dricka i lugn och ro, utan att störa varandra.

Könsmogna hanar som inte är kastrerade bör inte hållas tillsammans eftersom de ofta är aggressiva och skadar varandra. Att föra ihop könsmogna hanar med andra kaniner är ofta direkt olämpligt. Ett sätt att göra det bättre för din kaninhane är att kastrera den så att den kan hållas tillsammans med andra kaniner.

Om du har försökt att sammanföra din kanin med andra kaniner och det inte har fungerat, får du lösa kaninens sociala kontakt på annat sätt. Har du flera kaniner som inte kan hållas tillsammans ska burarna placeras så att kaninerna får så mycket kontakt som möjligt, till exempel med syn- och noskontakt genom galler. Även dessa kaniner ska kunna gå undan från varandra.

Social kontakt kan du också ge genom att själv umgås med din kanin, men det bästa sällskapet är alltid en annan kanin.

Foder och vatten

Dina kaniner behöver foder som håller dem i ett lagom hull. Ett tips är att känna på kaninerna och även väga dem med jämna mellanrum, så att de inte blir för magra eller för tjocka.

Kaniner är grovfoderätare som betar och mest livnär sig på gräs, blad och andra låga växter. De är anpassade för att äta fiberrik och kalorifattig mat. Hos sällskapskaniner är det vanligt att de får för lite fibrer och för lättsmält och energirik föda, vilket är en vanlig orsak till sjukdom. Det är också viktigt att fodret är fritt från damm och mögel.

Grovfoder ska vara den största delen i utfodringen och det ska alltid finnas grovfoder, till exempel hö, som serveras på ett sätt som gör att fodret hålls rent. Grovfodret är även viktigt för att kaninerna ska ha möjligheten att äta under stor del av dygnet. Andra fodermedel bör ges med måtta och helst vara bladgrönt, till exempel maskrosor, rotfruktsblast och örter. Som godis kan man ge en liten bit morot,

frukt eller en bit knäckebröd med mera.

Kaniner är mycket känsliga för plötsliga foderbyten. Om du ger ett nytt foder ska du ge det i liten mängd till en början. Om fodret ändras snabbt kan de få problem i mag- och tarmkanalen.

En viktig del av kaniners kost är den egenproducerade nattavföringen som kaninen äter direkt från analöppningen. Dessa små pluttar med ett druvklaseliknande och blankt utseende kommer från blindtarmen. De innehåller viktiga vitaminer och näringsämnen. Det kan tyckas motbjudande att kaninen äter sin egen avföring, men det behövs för att kaninen ska må bra.

Kaniner ska normalt ha fri tillgång till rent dricksvatten. Om dina kaniner bor utomhus och temperaturen är lägre än 0° C ska de få ljummet vatten minst två gånger om dagen. Oavsett om vatten ges i skål eller i flaska ska du se till att vattnet är rent.

Kom ihåg

Fri tillgång till grovfoder, till exempel hö eller gräs.

Fri tillgång till rent vatten.

Fri tillgång till gnagmaterial.

Tänderna

Kaniners tänder växer under hela livet. För att de inte ska bli för långa ska kaniner alltid ha tillgång till gnagmaterial. Bra gnagmaterial är till exempel färska grenar med bark, kartong eller gnagleksaker. Hö är inte ett tillräckligt hårt gnagmaterial men ge gärna hårda fodermedel som knäckebröd och rotfrukter då och då.

Om tänderna är friska och kaninen får rätt foder och gnagmaterial så kommer de att slitas naturligt. Upptäcker du att något inte står rätt till med tänderna ska du kontakta din veterinär.

Kloklippning och pälsvård

Det är viktigt att du undersöker och klipper kaninens klor med jämna mellanrum så att de inte blir för långa. Om de blir för långa kan kaninen fastna och göra sig illa. Är du osäker på hur du ska göra kan du få hjälp med det hos din veterinär eller i vissa zoobutiker.

Långhåriga kaniner har ofta svårt att hålla sig rena och sköta sin päls själva. Det innebär att du behöver hjälpa dem att hålla pälsen ren och utan tovor med hjälp av kam, borste eller liknande. Du kan även behöva klippa pälsen. Hur ofta du behöver ge pälsvård beror på pälsens längd och kvalitet.

Utrymmen för kaniner

Kaniner är aktiva djur som behöver plats att röra sig på. De mått som anges nedan för burar och bolådor är minimikrav, de anger alltså den minsta ytan du får hålla kaniner på. Du får gärna ha större utrymme. Med större utrymme minskar risken för slagsmål och det blir en lugnare miljö. Alla kaninerna ska dessutom kunna ligga utsträckta samtidigt.

Takhöjden i utrymmen glöms ofta bort, men kaniner är nyfikna och undersökande djur och har ett behov av att kunna stå uppresta på bakbenen med sträckta/spetsade öron. Därför ska det finnas tillräcklig höjd i buren. Uteburar i trekantsmodell uppfyller ofta inte minimimåtten eftersom de bara är tillräckligt höga i mitten av buren, istället för över hela minimiarean.

Kaninens vikt (kg)	Minsta tillåtna yta (m ²)	Minsta yta (m ²) per djur vid grupphållning	Minsta mått på kortaste sida (m)	Minsta höjd (m)
Upp till 2	0,5	0,3	0,5	0,5
2 - 3,5	0,7	0,35	0,6	0,6
3,5 - 4,5	0,8	0,4	0,7	0,8
4,5 - 6	0,9	0,45	0,7	0,8
Över 6	1,0	0,5	0,8	0,9

Det minsta utrymme som dina kaniner ska ha framgår av tabellen nedan.

Kaninerna trivs bättre på större ytor och blir då mer aktiva. Istället för att hålla kaniner i bur kan du låta dem vara frigående i hemmet eller hålla dem i en större box eller i en rastgård. Håller du kaniner i bur bör du ta ut kaninerna och låta dem få vara i större utrymmen ibland, gärna varje dag. Se bara till så att utrymmet är säkert, både så att kaninerna inte rymmer och att det inte finns elkablar, giftiga växter eller annat som kan vara farligt för kaninerna.

Om du har en **hona med ungar** behöver du ha större utrymmen, det gäller både om honan hålls ensam med sina ungar eller om du håller honor i grupp. Du ska ha minst de utrymmen som framgår av tabellen nedan.

Kaninens vikt (kg)	Minsta tillåtna yta (m ²) per hona med ungar	Minsta yta (m ²) per hona m ungar grupphållning	Minsta mått på kortaste sida (m)	Minsta höjd (m)
Upp till 2	0,7	0,7	0,5	0,5
2 - 3,5	0,8	0,8	0,6	0,6
3,5 - 4,5	0,9	0,9	0,7	0,7
4,5 - 6	1,0	1,0	0,7	0,8
Över 6	1,2	1,2	0,8	0,9

En hona med ungar ska ha tillgång till en **bolåda** där hon kan bädda och föda sina ungar. Bolådans storlek beror på hur stor kaninhona du har. Minsta mått hittar du i tabellen nedan.

Honans vikt (kg)	Minsta längd (m)	Minsta bredd (m)	Minsta höjd (m)
Upp till 2	0,35	0,3	0,3
2 - 3,5	0,35	0,3	0,35
3,5 - 4,5	0,4	0,3	0,35
4,5 - 6	0,45	0,35	0,4
Över 6	0,5	0,4	0,4

Inredning och sysselsättning

En stimulerande miljö är viktig för att kaniner ska kunna röra sig och bete sig naturligt. De gillar att ha översikt och ska därför ha tillgång till en hylla som de kan sitta på. Om de har en bolåda där de kan sitta på taket behövs ingen ytterligare hylla. Om flera kaniner hålls tillsammans ska det finnas hyllor så att alla får plats på hyllorna samtidigt utan att det ger konkurrens eller aggressivitet.

Det är bra om utrymmet gör att dina kaniner kan hoppa omkring och att de kan gräva. En låda med jord eller sand kan ge gräv möjligheter. Kaninerna ska även ha möjlighet att söka skydd.

Kaniner ska ha tillgång till bomaterial som de kan bygga med, till exempel halm, hö, träull, rivet papper eller liknande. Det är speciellt viktigt för en hona innan hon ska föda, eftersom hon har ett starkt behov av att bygga bo.

Som bottenmaterial bör kaniner ha till exempel kutterspån eller halm. I betesbur behövs inget annat bottenmaterial när buren står direkt på marken. Burbotten i nät får bara finnas i betesburar i den del av buren som står direkt på marken.

Rengöring

Kaniner är renliga djur och det är viktigt att hålla rent hos dem. Du kan testa att ge dem en toaletthörna/toalettlåda med ett material som suger upp fukt bra. På så sätt kan rengöringen av utrymmet bli lättare. Du ska rengöra utrymmena regelbundet, cirka en gång i veckan eller vid behov. Avföring och urin som lämnas kvar ger ammoniakångor som är skadligt för luftvägarna.

Inomhus och utomhus

Om kaninerna bor inomhus behöver de bra ventilation för att inte få problem med luftvägarna, men de är samtidigt känsliga för drag. En kanin som ska flyttas utomhus efter att ha bott inomhus behöver vänja sig vid den nya temperaturen gradvis genom att vara ute kortare stunder till en början. Att flytta ut en kanin under vintern är direkt olämpligt eftersom kaninen då inte är anpassad för vintertemperaturer.

Du får ha kaniner utomhus även vintertid men då ska de ha ett utrymme motsvarande minst minimimått som är upphöjt från marken. Kaniner som bor utomhus ska också ha skydd mot värme, nederbörd, fukt, blåst, drag och kyla. Skyddet kan vara ett inomhusutrymme, en bolåda eller annat som ger tillräckligt skydd. Det är större risk att kaniner blir för varma på sommaren än att de fryser på vintern. De är tåliga för kyla så länge de får anpassa sig gradvis och har en dragfri plats med rikligt med halm att gräva ned sig i. På sommaren är det viktigt att det finns en sval och luftig plats och att det alltid finns skugga. Det händer att kaniner dör under sommaren på grund av värmeslag.

Tänk på att skydda dina kaniner mot andra djur och att se till att de alltid känner sig trygga i sitt hem.

Dagsljus och belysning

Kaniner behöver ljus som motsvarar deras naturliga dygnsrytm. Det betyder att de ska ha dagsljus eller artificiellt ljus under dagen och mörkt under natten. De ska inte hållas med stark belysning dygnet runt. Ljuset ska inte skapa obehag eller skada, vilket är särskilt viktigt för ljuskänsliga albinokaniner.

Ungar och avel

En dräktig hona ska ha en bolåda eller liknande senast en vecka innan hon ska föda och minst till dess att ungarna är fyra veckor. Vid grupphållning ska det finnas en bolåda per hona. De ska också ha tillgång till bomaterial, till exempel hö eller halm, som de kan bädda med.

Så länge kaninungarna diar och blir omskötta av sin mamma får de inte skiljas från henne mer än tillfälligt. Ungarna behöver stanna hos sin mamma tills de är minst sex veckor gamla.

En hona får inte kontinuerligt hållas tillsammans med en könsmogen okastrerad hane om det innebär upprepade betäckningar och födslar. Kaniner kan bli könsmogna vid 12 veckors ålder.

Transport av kaniner

Om du ska transportera dina kaniner ska de under transporten skyddas mot värme och kyla, stötar, skavning och liknande. Buren eller den behållare som de transporteras i ska vara utformad och placerad så att de får skugga och god ventilation.

Kaniner får bara transporteras i bagageutrymme som kan ses till under transporten. De ska sitta säkert vid en inbromsning och därför är det bra om de transporteras i en transportbur som sitter fast. Transportburen ska vara anpassad till kaninernas storlek:

- Vikt < 2,5 kg: minst 1000 cm² (ex. 25 cm*40 cm)/kanin
- Vikt ≥ 2,5 kg: minst 2500 cm² (ex. 50 cm*50 cm)/kanin

Dräktiga honor får inte transporteras veckan före till en vecka efter förlossningen. Kaninungar måste vara minst en vecka gamla innan de får transporteras.

Om din kanin är sjuk eller skadad får du brådskande transportera den till veterinär även om du inte uppfyller kraven. Det får dock inte finnas någon risk för att kaninen kan lida av transporten. Om du är tveksam till om det är lämpligt att transportera kaninen är det bäst att du frågar din veterinär.

Veterinärvård och ID-märkning

Operationer och identitetsmärkning

Operativa ingrepp får bara göras av en veterinär och bara om det är nödvändigt av veterinärmedicinska skäl. Svans- och öronkupering är alltså inte tillåtet såvida inte veterinär ordinerar det. Kastrering och ID-märkning med mikrochip eller tatuering är undantagna förbudet och får utföras, men endast av veterinär eller annan djurhälsopersonal.

Det är inte ett krav att du ska ID-märka dina kaniner, men det kan vara en fördel i fall att någon kommer bort. Tre märkningsmetoder är tillåtna på kanin:

- Ringmärkning
- Chipmärkning
- Tatuering i örat

Sjuka kaniner

Du har ansvar för att dina kaniner får nödvändig vård och får veterinärvård om det behövs.

Eftersom kaniner är bytesdjur är de duktiga på att dölja om de inte mår bra och det kan vara svårt att upptäcka sjukdomar och skador. Titta till dina kaniner varje dag och lär dig hur de uppför sig när de mår bra. På det sättet kan du se de små tecknen som visar om någon av dina kaniner inte mår bra. Det kan till exempel vara att den äter mindre, går ner i vikt, har mindre eller annorlunda avföring, rinnig näsa, rinniga ögon eller förändrar sitt beteende genom att inte röra sig lika mycket.

Vaccination

I områden där det finns viltlevande kaniner kan det förekomma utbrott av två farliga virussjukdomar: kaninpest (myxomatos) och RVHD (Rabbit Viral Hemorrhagic Disease). Behandling saknas tyvärr men det finns vaccin mot båda sjukdomarna. Vaccination rekommenderas om du bor i områden där sjukdomarna förekommer eller om du reser mycket med dina kaniner på exempelvis utställningar, tävlingar eller annat. Information om sjukdomarna kan du hitta hos Statens Veterinärmedicinska anstalt: www.sva.se.

Tillstånd för verksamhet med kaniner

Om du har en yrkesmässig verksamhet med kaniner behöver du tillstånd från länsstyrelsen. Det kan till exempel vara en zoobutik eller om du hyr ut eller tar emot kaniner (pensionat) i större omfattning. En verksamhet är av större omfattning om du hyr ut eller tar emot sex kaniner eller fler per år.

Lagstiftning

Du har nu läst en sammanfattning av de regler som finns i djurskyddslagen, djurskyddsförordningen och i föreskrifter. Vill du läsa reglerna hittar du dem på www.jordbruksverket.se.

- Djurskyddslagen (SFS 2018:1192)
- Djurskyddsförordningen (SFS 2019:66)
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:15) om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:7) om transport av levande djur
- Statens jordbruksverks föreskrifter om tillståndsplikt för viss djurhållning av sällskapsdjur, häst och pälsdjur (SJVFS 2019:27) om kravet på tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:85) och allmänna råd om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso-och sjukvård.

Vill du veta mer?

Kontakta din länsstyrelse. Kontaktuppgifter hittar du på www.lansstyrelsen.se

Besök www.jordbruksverket.se eller kontakta Jordbruksverkets kundtjänst på 0771-223 223

Länsstyrelserna